

БЪЛГАРСКО ДИПЛОМАТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

ГОДИНА НА ПОВЕЧЕ ВОЙНИ И ПРОМЕНИ

Международната политика
и българската дипломация

Годишен анализ 2023 година

София, 2024

© Издателство „Изток-Запад“, 2024

Всички права запазени. Нито една част от книгата не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на авторите и на издателство „Изток-Запад“.

© Бисерка Бенишева, Марияна Бояджиева, Петър Воденски, Веселин Вълчев, Огнян Гърков, Любомир Денчев, Андрей Караславов, Любомир Кючуков, Симеон Николов, Григор Порожанов, Владимир Сотиров, автори, 2024

© Българско дипломатическо дружество, 2024

ISBN 978-619-01-1390-4

БЪЛГАРСКО ДИПЛОМАТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО

ГОДИНА НА ПОВЕЧЕ ВОЙНИ И ПРОМЕНИ

*Международната политика
и българската дипломация*

Годишен анализ 2023 година

Под общата редакция на:

АНДРЕЙ КАРАСЛАВОВ
ЛЮБОМИР КЮЧУКОВ
СИМЕОН НИКОЛОВ

Съдържание

Увод	7
------------	---

РАЗДЕЛ I

СВЕТЪТ ПРЕЗ 2024 Г.

<i>(Бисерка Бенишева, Владимир Сотиров, Димитър Гърдев, Любомир Кючуков, Петър Воденски, Радослав Деянов, Симеон Николов, Христо Георгиев)</i>	9
Геополитическа динамика и международни конфликти	11
Сигурност и отбрана	23
Европейският съюз на кръстопът	43
ООН през 2023 г.	60
България и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)	66
Динамика в международноправния контрол на въоръженията и разоръжаването	69
БРИКС през 2023 г.: „За състоянието на съюза“	78

РАЗДЕЛ 2

ГЛОБАЛНИ ИГРАЧИ, КЛЮЧОВИ МЕЖДУНАРОДНИ ФАКТОРИ, ГЕОПОЛИТИЧЕСКИ КОНФЛИКТИ .....

Бурната година за САЩ: геостратегически предизвикателства <i>(Веселин Вълчев)</i>	85
„Специалната военна операция“ на Русия в Украйна: някои въпроси и самоналагащи се изводи <i>(Благовест Георгиев)</i>	87
Китай в криза, но и с успехи през 2023 г. <i>(Борислав Сретков)</i>	101
Германия 2023 г.: „Повратната точка“ в политиката и икономиката <i>(Андрей Караславов)</i>	119
Предизвикателствата пред Франция през 2023 г.	130
Приоритетите на френската дипломация в Европейския съюз <i>(Веселин Киров)</i>	134

Израел и палестинците: отново буреносни облаци на блискоизточния хоризонт (<i>Димитър Михайлов</i>)	142
---	-----

РАЗДЕЛ 3

БЪЛГАРИЯ В СВЕТА ПРЕЗ 2023 Г.	155
Външната политика на България през 2023 г. – Някои оценки (<i>Андрей Караславов</i>)	157

Увод

Следвайки вече петгодишна традиция, Българското дипломатическо дружество подготви своя годишен анализ за процесите и тенденциите в международните отношения и за българската външна политика през изминалата 2023 г. За поредна година войната, при това вече в множествоно число, доминираше световната политика. Стъпвайки върху вече установения подход, анализът е организиран в основни рубрики, следващи логиката на текстовете от предишните години, а именно: геополитическите тенденции и основните международни конфликти, проблемите на сигурността и отбраната, Европейският съюз и неговите политики, Балканите, международните организации и др. Същевременно тази година текстовете за мястото и ролята на основните геополитически играчи и други важни международни фактори са обособени в отделен раздел и представени с авторски материали. Независимо че позициите на България са интегрална част от всеки един от отделните текстове, анализът отделя и специално внимание на някои от най-значимите проблеми пред българската външна политика. Както и досега, анализът няма претенциите за всеобхватност и изчерпателност при отразяването на събития и факти, нито пък за еднозначност и изчерпателност на предлаганите изводи и заключения.

Анализът е изготвен с участието на широк кръг представители на БДД под общата редакция на Андрей Караславов, Любомир Кючуков и Симеон Николов. Аналитичната част е подготвена от дипломати и експерти с дългогодишен опит и експертиза в международните отношения, сред тях са: Бисерка Бенишева, Владимир Сотиров, Димитър Гърдев, Любомир Кючуков, Петър Воденски, Радослав Деянов, Симеон Николов, Христо Ге-

Година на повече войни и промени

оргиев. Сред авторите във втория раздел фигурират имената на утвърдени специалисти по съответните страни и региони: Веселин Вълчев, Благовест Георгиев, Борислав Сретков, Андрей Караславов, Веселин Киров, Димитър Михайлов. Сложността на анализиранияте проблеми и разнообразието и противоречивостта на позициите правят практически невъзможно отразяването на всички различни мнения по конкретните въпроси, като това, естествено, се отнася и за членовете на Българското дипломатическо дружество и за авторите на анализа.